

Procvičení gramatiky 4. lekce

3. část

18. 2. 2009

Navrhuji, abyste řešení úkolů buď vepsali rukou do vytisknutého word-dokumentu (vždy pod jednotlivé oddíly) anebo jej vepsali přímo do textu elektronicky; a vytisknutý přinesli na hodinu. Výběr způsobu ale nechávám na Vás. V každém případě si odentrujte pokaždé mezi oddíly potřebné místo. Děkuji.

§ 26 Časové údaje

(Gramatika: Ň. s J, Lekce 4, § 26, str. 64; Cvič.: 22-24/Str. 70)

a) Určování času

=> Zde je důležité si k časovým údajům prostudovat důkladně vše co, je v učebnici.

=> Přesto bych ale upozornil na některé následující rozdíly a podobnosti při uvádění časových údajů v němčině a češtině:

Je stejné:	Es ist ein Uhr.	<i>Je jedna hodina.</i>	01:00
Je stejné:	Es ist halb drei.	<i>Je půl třetí.</i>	14:30
V zásadě podobné:	Es viertel zwei.	<i>Je čtvrt na dvě.</i>	01:15
Je odlišné:	Es ist Viertel nach zwei.	<i>„Je čtvrtka po druhé.“</i>	
V zásadě podobné:	Es ist drei viertel zwölf.	<i>Je tři čtvrtě na dvanáct.</i>	11:45
Je odlišné:	Es ist Viertel vor zwölf.	<i>„Je čtvrtka před dvanáctou.“</i>	
Je odlišné:	Es ist fünf Minuten nach zwei.	<i>„Je pět minut po druhé.“</i>	14:05
Je odlišné:	Es ist fünf nach halb drei.	<i>„Je pět minut po půl třetí.“</i>	02:35

=> Samozřejmě lze **jakýkoliv časový údaj v němčině** – stejně jako v **češtině** – vyjádřit „digitálně“:

Es ist **15:45**./Es ist fünfzehn (Uhr) fünfundvierzig. *Je 15:45./Je patnáct (hodin) čtyřicet pět (minut).*
Komm um **02:07**!/Komm um zwei (Uhr) sieben. *Přijď ve 02:07!/Přijď ve dvě hodiny (a) sedm (minut)!*

=> Všimněme si, kde uijeme předložku **um** a kde se bez ní **obejdeme**. Porovnejme to s **češtinou**:

Ich komme um halb neun.	<i>Přijdu v půl deváté.</i>
Ich komme um viertel elf.	<i>Přijdu ve čtvrt na jedenáct.</i>
Ich komme zehn Minuten nach acht.	<i>Přijdu v osm a 10 minut.</i>
Ich komme fünf Minuten vor neun.	<i>Přijdu za 5 minut devět.</i>

=> Rozlišujeme mezi **Uhr = časový okamžik** a **Stunde = trvání – 60 minut** tedy **časový úsek** mezi např. 8. a 9. hodinou – **8 Uhr ← 1 Stunde → 9 Uhr**

Ich komme um drei Uhr .	<i>Přijdu ve tři hodiny.</i>
Ich warte hier schon eine Stunde .	<i>Čekám hi už hodinu.</i>
Ich komme in einer Stunde .	<i>Přijdu za hodinu.</i>

=> Naučme se používat párovou **předložku von – bis**. Její užití je stejné jako v českém jazyce, vyjadřuje určitý **ohraničený časový úsek**.

Wir haben von neun bis vierzehn Uhr geöffnet.	<i>Máme otevřeno od devíti do čtrnácti hodin.</i>
Montags arbeite ich von zehn bis sechzehn Uhr.	<i>V pondělky pracuji od deseti do šestnácti hodin.</i>
Unsere Ordination (Praxis) ist von acht bis dreizehn Uhr geöffnet.	<i>Ordinace je otevřena od osmi do třinácti hodin.</i>

I. Tvořte věty s časovými údaji podle vzoru, využijte všechny možnosti, jak časový údaj vyjádřit

VZOR:

-Er arbeitet von 6.30 (sechs Uhr dreißig) bis (15.00) fünfzehn Uhr (Nachmittag).

-Es ist geöffnet von 7.15 (Viertel nach sieben/viertel acht) bis 15.45 (Viertel vor vier/drei viertel vier).

7.45 – 16.15

8.45 – 17.15

8.30 – 17.00

6.15 – 16.15

9.15 – 17.15

10.45 – 20.45

II. Tvořte věty s časovými údaji podle vzoru, využijte všechny možnosti, jak časový údaj vyjádřit

-(8.05) Wir kommen um **8 Uhr 05 Minuten** kommen, also **fünf Minuten nach acht**.

-(7.55) Er soll um **7 Uhr 55 Minuten** kommen, also **fünf Minuten vor acht**.

10.40

13.05

14.50

15.45

11.35

17.10

19.15

16.20

§ 26 Časové údaje

(Gramatika: Ň. s J, Lekce 4, § 26, str. 64-65; Cvič.:25/Str. 70)

b) Denní doby

=> Všimněme si, že většina **označení denních dob** je v **němčině** narozdíl od češtiny v mužském rodu.

=> Stejně tak jsou veškeré **dny v týdnu** v němčině v **mužském rodě** (mají základ slova **der Tag**).

der Tag	<i>den</i>	der Nachmittag	<i>odpoledne</i>
der Morgen	<i>ráno</i>	der Abend	<i>večer</i>
der Vormittag	<i>dopoledne</i>	die Nacht	<i>noc</i>
der Mittag	<i>poledne</i>		

=> Na otázku **wann**, po které následuje v němčině 3. pád (v češtině 6. pád) použijeme u většiny označení denních dob mužského rodu předložku **am**. Jedná se o předložku pojící se s 3. a 4. pádem, u denních dob ji použijeme většinou **sloučenou am = an dem**.

=> Dejme pozor na výjimku, kde předložku **am** nepoužijeme: **zu Mittag**, a na označení denní doby v **ženském rodě in der Nacht**.

Wann?

am Tag, tags / jeden Tag

am Morgen, morgens / jeden Morgen

am Vormittag, vormittags (- // -)

zu Mittag, mittags / jeden Mittag

am Nachmittag, nachmittags (- // -)

am Abend, abends / jeden Abend

in der Nacht, nachts / jede Nacht

Kdy?

ve dne, každý den (opakovaně)

ráno, každé ráno (opakovaně)

dopoledne, každé dopoledne (opakovaně)

v poledne, každé poledne (opakovaně)

odpoledne, každé odpoledne (opakovaně)

večer, každý večer (opakovaně)

v noci, každou noc (opakovaně)

=> **Názvy dnů v týdnu** již známe a víme, že jsou pouze mužského rodu. Dále víme, že na otázku **wann**, užijeme předložku **am**, stejně jako u většiny dalších názvů denních dob. Jak ale **zkombinovat dny v týdnu a denní doby**?

am Montag Morgen	<i>v pondělí ráno</i>
am Mittwoch (zu) Mittag	<i>v středu v poledne</i>
am Freitag Abend	<i>v pátek večer</i>
am Sonnabend Morgen	<i>v sobotu ráno</i>

am Dienstag Vormittag	<i>v úterý dopoledne</i>
am Donnerstag Nachmittag	<i>ve čtvrtek odpoledne</i>
am Samstag (in der) Nacht	<i>v sobotu v noci</i>
am Sonntag (zu) Mittag	<i>v neděli v poledne</i>

=> Naučme se správně používat následující **označení denních dob**. Rozlišujeme mezi **der Morgen** (*to ráno*) – **am Morgen** – (*ráno*) a mezi **morgen** – *zítra*:

=> Dále si všimněme, že pokud se **spojí označení denní doby** a příslovce **dnes/ka, zítra, včera, pozítří** a **předevčirem** nepoužije se **žádná předložka** a ani člen:

heute Morgen	<i>dnes/ka ráno</i>	heute Vormittag	<i>dnes/ka dopoledne</i>
heute Mittag	<i>dnes/ka v poledne</i>	heute Nachmittag	<i>dnes/ka odpoledne</i>
heute Abend	<i>dnes/ka večer</i>	heute Nacht	<i>dnes/ka v noci</i>
morgen früh	<i>zítra ráno</i>	morgen Vormittag	<i>zítra dopoledne</i>
morgen Mittag	<i>zítra v poledne</i>	morgen Nachmittag	<i>zítra odpoledne</i>
morgen Abend	<i>zítra večer</i>	morgen Nacht	<i>zítra v noci</i>
gestern Morgen	<i>včera ráno</i>	gestern Vormittag	<i>včera dopoledne</i>
gestern Mittag	<i>včera v poledne</i>	gestern Nachmittag	<i>včera odpoledne</i>
gestern Abend	<i>včera večer</i>	gestern Nacht	<i>včera v noci</i>
übermorgen früh	<i>zítra ráno</i>	übermorgen Vormittag	<i>zítra dopoledne</i>
übermorgen Mittag	<i>zítra v poledne</i>	übermorgen Nachmittag	<i>zítra odpoledne</i>
übermorgen Abend	<i>zítra večer</i>	übermorgen Nacht	<i>zítra v noci</i>
vorgestern Morgen	<i>předevčirem ráno</i>	vorgestern Vormittag	<i>předevčirem dopoledne</i>
vorgestern Mittag	<i>předevčirem v poledne</i>	vorgestern Nachmittag	<i>předevčirem odpoledne</i>
vorgestern Abend	<i>předevčirem večer</i>	vorgestern Nacht	<i>předevčirem v noci</i>

III. Přeložte do němčiny následující věty s názvy dnů v týdnu spolu s denními dobami:

- V pondělí ráno musíme tu práci udělat. -V úterý dopoledne přijede totiž ředitel z Mnichova.
- Ve středu v poledne na Tebe určitě počkáme. -Ve čtvrtek odpoledne musíme sportovat.
- V pátek večer chceme jít přeci na disko. -V sobotu v noci vůbec nespíme a vždycky tancujeme.
- V neděli ráno nemáme vůbec čas, protože spíme. -V neděli obědváme vždycky odpoledne.
- V pondělí přijdeme do práce až odpoledne. -V úterý snad přijdeme do práce už ráno.

IV. Přeložte do němčiny následující věty s označeními denních dob většinou s předložkami am (případně in a zu) a nebo bez předložek:

- Musíš také pracovat ve dne? -Ve dne vůbec nepracuji. -Ráno musím jít do práce.
- Každé ráno se učím němčinu a už něco umím. -Co musíš dneska ráno dělat?
- A můžeš přijít ke mně zítra ráno? -Mohu přijít k Tobě pozítří ráno. -Ale dopoledne jsem ve firmě.
- Každé dopoledne máme hodně práce. -Dneska dopoledne nesmím vůbec pít, jedu totiž autem.
- Zítra dopoledne přijede náš ředitel. -A pozítří dopoledne přijede dokonce pan prezident.
- Co děláš v poledne? -Každé poledne jdeme přeci jíst do jedné restaurace.
- Ten náklad'ák přijede dneska v poledne? -Ne, ten náklad'ák přijede až zítra v poledne.
- A pozítří v poledne musíte ten stroj opravit. -Odpoledne chci začít studoval angličtinu.

- Ty musíš ale přeci každé poledne pracovat, nemůžeš studovat. -Ale dneska odpoledne už to nestihnu.
- Zítra odpoledne jedeme přeci do Berlína. -Ne, do Německa jedete až pozítří odpoledne.
- Večer přijdou naši rodiče na návštěvu. -Každý večer musíš přeci hrát na klavír.
- Dneska večer Tě chci pozvat do divadla. -Zítra večer nemám totiž vůbec čas.
- Ale já můžu jenom pozítří večer. -V noci musíš na mě počkat, přijdu hodně pozdě.
- V noci / každou noc nemohu spát, musím stále pracovat. -Dneska v noci vůbec nepřijdu.
- A zítra v noci také nepřijdeš? -Přijdu až pozítří v noci se svými rodiči z Prahy.
- Tehle týden pracujeme stále ve dne v noci. -Ve dne v noci říkáš? Zvládnete to?

§ 26 Časové údaje

(Gramatika: Ň. s J, Lekce 4, § 26, str. 65; Cvič.:25/Str. 70)

c) Předložky u časových údajů

=> Na otázku **wann**, po které následuje v němčině **3. pád** (v češtině 6. pád) dostáváme odpověď v němčině opět **ve 3. pádu**. Všimějme si **členů** po **předložkách**, případně **podstatných jmen** v **množném čísle** s typickou **koncovkou (e)n**. (Jahrenn, Monatenn)

Wann?

in einem Monat
in einer Woche
in zwei Jahren
ale: im Jahre 2005
vor einer Woche
vor einem Monat
vor fünf Jahren

Kdy?

za měsíc
za týden
za dva roky
v roce 2005
před týdnem
před měsícem
před pěti lety

=> S časovou předložkou **seit** a **ab** jsme se již setkali. **Seit** (se 3. pádem) použijeme pro všechny minulé události (vzdálené i blízké), které proběhly až těsně před okamžik „**nyní**“ / „**jetzt**“. **Ab** (se 3. pádem) použijeme pro události, které začínají od okamžiku „**nyní**“ / „**jetzt**“ a směřují dále do budoucnosti: **SEIT** → | **JETZT** → **AB**

Seit wann?

seit gestern
seit einem Jahr
seit einer Woche
seit einer Stunde
seit vier Monaten
seit (dem Jahr) 2005
seit Januar 2009
seit heute (pokud je např. odpoledne)

Od kdy? / Jak dlouho už?

od včerejška
již rok
už týden
už hodinu
již/už čtyři měsíce
od roku 2005
od ledna 2009
ode dneška

Ab wann?

ab heute
ab morgen
ab jetzt

Od kdy?

ode dneška
od zítřka
od teďka

ab nächstem Jahr
ab (dem Jahr) 2012
ab Oktober 2009

od příštího roku
od roku 2012
od října 2009

=> Není vždy nutné časovou předložku **seit** se **3. pádem** použít. Je možné **vyjádřit časový údaj stejně jako v češtině bez použití předložky seit**; časový údaj bude buď v 1. nebo 4. pádu:

Ich arbeite hier **seit** drei Jahren. (3. pád)
Ich arbeite hier schon drei Jahre. (4. pád)

Pracuji zde již 3 roky.
Pracuji zde již 3 roky.

Wir warten **seit** fünf Monaten. (3. pád)
Wir warten schon fünf Monate. (4. pád)
Du arbeitest in Prag **seit** zwanzig Tagen? (3. pád)
Du arbeitest in Prag schon zwanzig Tage? (4. pád)

Čekáme už pět měsíců.
Čekáme už pět měsíců.
Ty pracuješ v Praze už dvacet dnů?
Ty pracuješ v Praze už dvacet dnů?

Ich spiele Klavier **seit** zehn Jahren. (3. pád)
Ich spiele Klavier schon zehn Jahre. (4. pád)

Hraji na klavír už deset let.
Hraji na klavír už deset let.

Sie arbeitet heute **seit** zwölf Stunden. (3. pád)
Sie arbeitet heute schon zwölf Stunden. (4. pád)

Ona pracuje dneska už dvanáct hodin.
Ona pracuje dneska už dvanáct hodin.

=> Předložka „**ab**“ se tedy používá především pro **přítomnost a budoucnost**. V **minulosti** ji používáme, chceme-li **zdůraznit počátek nějakého děje** a pokud **událost v minulosti skončila**. Jestliže událost dosud trvá, musíme užít předložku „**seit**“.

Friedrich II. war Kaiser **ab** (dem Jahr) 1483.
Ab (dem Jahr) 1938 gab es Tschechoslowakei nicht mehr.

Friedrich II. byl císařem od roku 1483.
Od roku 1938 už neexistovalo Československo.

V. Přeložte do němčiny následující věty s předložkami před časovými údaji (in, vor, seit a ab):

-Kdy jede do Itálie? Do Itálie jede za měsíc. -Kdy jedeš do Vídně? Do Vídně jedu za tři měsíce.

-Kdy přijde Horst? Horst přijde za hodinu. -A kdy přijde Katrin? Ta přijde za čtyři hodiny.

-Kdy mu to řekneš? Řeknu mu to za týden. -Kdy přijde náš ředitel? On přijde za dva týdny.

-Kdy mi zavoláš? Zavolám Ti za minutu. -Kdy to uvaříš? Uvařím to za deset minut.

-Kdy to koupíme? Koupíme to za rok. -A kdy jim to zaplatíme? Zaplatíme jim to za pět let.

-Kdy máš ty zkoušky? Ty zkoušky mám za měsíc. -Kdy se staneš doktorem? Za čtyři měsíce.

-V roce 2010 pracují v Česku 2 miliony cizinců. -V roce 1989 byla v Praze revoluce

-----
-Od včerejška už tu nepracuje. -Od včerejška se jmenuje paní Liebetrauová -Už rok děláme tyto knihy.

-Už sedm let hraje na klavír. -Už týden čekáme na Tvého bratrance. -Už tři týdny nechodí do práce.

-Už hodinu máme vyučování. -Už dvě hodiny jsme doma. -Už osm měsíců se učíme německy.

-Už minutu se to vaří. -Už deset minut běží ten film. -Ode dneška pracuje u konkurence.

-Od roku 1999 žiji v Německu. -Od ledna 2001 studuji v Berlíně. -Od pondělka jsem ve Vaší firmě.

- Ode dneška musíme pracovat velmi rychle. -Od zítřka chceme sportovat. -Od zítřka to nestihneme.
- Začneme od pozítří. -Od teďka už nebudeme mluvit, ale budeme pracovat. -Od teďka budu jen pilný.
- Od příštího roku musíme opravdu šetřit. -Od července 2009 budeme studovat v Německu.
- Od příštího měsíce budete jezdit každý týden do Mnichova. -Od příštího týdne nepracujeme.
- Karel II. byl císařem od roku 905. -Od roku 1968 existovala Československá socialistická republika.